

DEN KONSTRUKTIVE JOURNALISTIK I TRE TRIN

SKREVET AF JOURNALIST GERD MARIA MAY

DEN FJERDE STATSMAGT

- Journalistik og medier bliver betegnet som den fjerde statsmagt. Det gør de fordi den helt afgørende definition af journalistikken gennem mange år har været "vagthunden". I demokratiet er mediernes rolle at holde øje med dem, der har magten. At undersøge, hvad de gør med magten, og hvordan de forvalter den. Og her er det ikke nok at spørge dem selv, men at undersøge dem. Derfor har det været helt afgørende, at medierne er uafhængige, så man kan regne med, at de undersøger magthaverne uden frygt for at miste deres tilskud eller måske ligefrem deres job, hvis de finder frem til noget kritisk.
- En lang række undersøgelser viser, at når der er en velfungerende uafhængig presse i et område, er institutionerne i samme område, dvs. den offentlige administration, både mere velfungerende og billigere at drive, end når der ikke er en undersøgende og uafhængig presse i området.
- I løbet af de sidste ti år er der lukket eller opkøbt flere end 1800 lokalaviser bare i USA, hvilket betyder, at man oplever et stigende antal byer og områder, der ikke længere har nogen journalistisk dækning. I stedet bliver de det, man populært kalder "nyhedsørkener". Ifølge data fra forskningsinstituttet Poynter er der i dag omkring 1300 communities i USA, der ikke har noget lokalt medie.

DEN KONSTRUKTIVE JOURNALISTIK I TRE TRIN

SKREVET AF JOURNALIST GERD MARIA MAY

NYHEDSØRKENER

- Forsvinder den lokale presse, som den har gjort i højt tempo i USA de sidste år, betyder det, at effektiviteten falder i kommunen, driften i kommunen bliver dyrere, færre har interesse i at stille op til demokratiske poster og færre stemmer.
- Sagt lidt skarptvinklet, kan man sige, at når pressen, som den fjerde statsmagt forsvinder, går det ud over det grundlæggende demokrati i vores samfund.
- Men det er ikke nok, at der er et medie. Det skal også være uafhængigt, så det kan undersøge magthaverne, og så skal det have en konstruktiv tilgang, så det kan engagere borgerne i det område, de dækker.
- Forskning viser nemlig, at en afgørende årsag til, at mange vender sig væk fra journalistikken er, at den er for negativ, og udelukkende peger på problemerne i vores samfund. Og viser man kun den negative side frem, er en af konsekvenserne, at folk vender sig væk, men en anden er, at de ikke får lyst til at engagere sig. Og vil folk ikke engagere sig i opbygningen og udviklingen af vores samfund, ser det sort ud for fremtiden.

Derfor er det afgørende at:

- 1. Der er en uafhængig presse.
- 2. At pressen er kritisk og undersøgende i forhold til magthaverne og
- 3. at pressen er konstruktiv og dermed med til at pege på og engagere folk i arbejdet med at løse samfundets problemer.

DEN KONSTRUKTIVE JOURNALISTIK I TRE TRIN

SKREVET AF JOURNALIST GERD MARIA MAY

#1 NYHEDS-JOURNALISTIKKEN

Opbygning af journalistikken

- God journalistik indebærer ofte flere faser i dækningen. Nyhedsdækningen, der forklarer, hvad der er sket, den undersøgende journalistik, der kigger på, hvorfor det kunne ske. Og så endeligt den løsningsorienterede journalistik, der undersøger, hvordan problemet er blevet forsøgt løst. Om der er andre steder/andre brancher, man har haft succes med at løse problemet.
- Det er dog ikke alle typer historier, der er store nok til, at de skal gennem alle tre faser. Nogen gange er det fint nok, at man bare registrerer, hvad der er sket, og ikke går videre end det. Men i de større sager, vil det stort set altid kunne betale sig at tænke alle tre faser igennem.

Nyhedsjournalistikken

- Den helt grundlæggende journalistiske praksis er nyhedsjournalistikken.
- Her afdækker man, hvad der foregår. Man stiller de helt grundlæggende spørgsmål; Hvad er der sket, hvor skete det, hvornår skete det, hvem var involveret. I denne fase af journalistikken er fokus på "nu", og man skal her forklare de konkrete handlinger og hændelser.
- Når læseren har læst artiklen/set videoen eller hørt podcasten, skal man være klædt på, så man ved, hvad der er sket.
- Når vi beskæftiger os med nyhedsjournalistikken, er vores fokus ofte på dramaet.

Hvis der sker et stort færdselsuheld, vil den første del af dækningen være nyhedsjournalistikken, hvor vi fortæller, hvor mange der er involveret i uheldet/ulykken, hvor det skete, hvem der kørte ind i hvem osv.

DEN KONSTRUKTIVE JOURNALISTIK I TRE TRIN

SKREVET AF JOURNALIST GERD MARIA MAY

#2 DEN UNDERSØGELSE JOURNALISTIK

Den undersøgende journalistik

- Når den første fase er afsluttet, og vi har fortalt, hvad der er sket, er næste skridt at se på, hvordan det kunne ske. Hvem der har haft ansvaret for den udvikling, der har ledt hen til problemet. Hvad der ligger bag. Denne fase kan være lang og besværlig, men er afgørende for at medierne kan agere som den fjerde statsmagt og have den rolle i samfundet, der sørger for, at magthaverne forvalter deres magt ordentligt. Har vi ikke en undersøgende og kritisk presse, er der ikke nogen tilbage til systematisk at undersøge, hvordan de institutioner, vores samfund er bygget op af, fungerer.
- Vender vi tilbage til eksemplet med færdselsuheldet, vil man i denne fase se på, hvordan det kunne ske. Var det en bilist, der kørte for stærkt eller faldt i søvn, eller var det noget mere systemisk; var der en fejl i vejen, er hastighedsgrænsen i det område sat for højt?. I denne fase undersøger man, hvordan det kunne ske, og man går kritisk til dem, der har ansvaret for situationen.

DEN KONSTRUKTIVE JOURNALISTIK I TRE TRIN

SKREVET AF JOURNALIST GERD MARIA MAY

#3 DEN KONSTRUKTIVE JOURNALISTIK

Den konstruktive journalistik

- Når læseren er klædt på med fakta om, hvad der er sket, hvorfor det kunne ske, og de ansvarlige er blevet holdt til ansvar, kan man bevæge sig videre til den tredje fase; den løsningsorienterede del af journalistikken.
- Her ser man på, hvordan man kan hjælpe med at inspirere til mulige løsninger ved hjælp af de journalistiske kompetencer. Det vil altså sige, at man ikke blot vælger en løsning og anbefaler den, fordi man synes, det er en god idé. I stedet researcher man objektivt og undersøger lige så grundigt de mulige løsninger, som man tidligere undersøgte de mulige ansvarlige.
- I denne fase har man fokus på fremtiden og kan stille spørgsmålet: "hvordan kan man komme videre herfra?" En god måde er at se på, hvad andre i samme situation har gjort for at bekæmpe det samme problem. Her er det godt at zoomer ud og kigge til andre brancher, andre kommuner eller andre lande. At researche på en måde, så man kan hente nogle nye løsningsforslag ind, der kan inspirere ens publikum til at gøre noget ved problemet.
- Det er også typisk i denne fase, man med fordel kan facilitere samtaler om mulige løsninger på problemet med sit publikum. Få deres bud på, hvad man kan gøre ved det, og dermed indspark til dem, der efterfølgende har ansvaret for problemet.
- Vender vi tilbage til trafikuheldet, vil man her kunne inspirere til at undgå det sker igen ved at se på, hvad andre er lykkedes med i samme situation. Er problemet systemisk?, er det de ansvarlige politikere, der skal tages i ed på, hvad de vil gøre? Men i stedet for blot at spørge, hvad de vil gøre, er det stærkt at kunne vise dem eksempler, hvor andre har løst problemet, og så tage en løsningsorienteret snak derudfra.

DEN KONSTRUKTIVE JOURNALISTIK I TRE TRIN

SKREVET AF JOURNALIST GERD MARIA MAY

#3 DEN KONSTRUKTIVE JOURNALISTIK

- Den konstruktive journalistik er altså bygget op af tre faser:
- I den første fase beskriver journalistikken, hvad der er sket. Her svarer man på spørgsmål som; "Hvem", "hvad", "hvornår" og "hvor".
- Den næste fase er den undersøgende. Her går man kritisk til værks og ser på, hvor stort problemet er, hvem der er ansvarlig for det, hvad der er blevet gjort for at begrænse det osv. Her svarer man på spørgsmål som "hvorfor" og "hvordan."
- Den sidste fase ser fremad. Her undersøger man, hvad der kan gøres ved problemet. Hvad har andre gjort før - led gerne efter relevante løsninger i andre brancher og andre lande eller byer.
- Her svarer man på spørgsmål som "hvad så" og "hvad gør vi nu?"

